

Vilkår for værdipapirpuljer

Disse vilkår gælder for aftaler om opsparing i værdipapirpuljer som indgås mellem kunden og Nordea Danmark, filial af Nordea Bank AB (publ), Sverige ("banken"). Vilkårene gælder fra 2. januar 2017 og kan ændres af banken med en måneds varsel. I øvrigt gælder bankens Generelle vilkår for privatkunder.

Generelt

Puljeopsparing i banken sker på en indlånskonto. Afkastet på indlånskontoen er baseret på afkastet fra de aktiver, som banken køber til puljerne. Aktiverne i puljerne tilhører banken.

Puljeopsparing kan ske for midler i aldersopsparing, kapitalpension, ratepension, selvpension og børneopsparing. Der henvises til separate aftale og vilkår, som er udleveret ved oprettelse af de enkelte konti.

På pensionsopsparing kan man enten vælge at lade banken stå for sammensætningen af puljerne eller vælge selv at sammensætte en portefølje bestående af en eller flere puljer ud fra en ønsket procentfordeling. De to måder at investere på kaldes for henholdsvis "Bankvalg" og "Individuel fordeling".

Børneopsparing kan alene placeres i Bankvalg.

Bankvalg

Ved Bankvalg kan der vælges mellem tre risikoniveauer: Lav, Middel eller Høj risiko.

Forskellen på de tre niveauer ligger i en forskellig fordeling mellem aktier, obligationer og alternative investeringer. Lav risiko er forbundet med mindst sandsynlighed for tab og de laveste afkastforventninger. Modsat er høj risiko forbundet med størst sandsynlighed for tab og det højeste forventede afkast. For hvert risikoniveau er der knyttet et udsvingsbånd, som andelen af aktier, obligationer og alternative investeringer skal ligge indenfor.

Skemaet viser udsvingsbåndet for aktie-, obligations- og alternativinvesteringerandelen for puljekunder med mere end 5 år til udbetalings-tidspunktet.

Udsvingsbånd i procent			
Bankvalg	Aktier	Obligationer	Alternative investeringer
Lav risiko	10 - 40	40 - 90	0 - 20
Middel risiko	30 - 60	20 - 70	0 - 20
Høj risiko	40 - 70	10 - 60	0 - 20

I alle tre Bankvalgstyper tilpasser banken løbende sammensætningen mellem de forskellige puljer og placeringen inden for udsvingsbåndene ud fra hensyn til:

1. Investeringshorisont
2. Forventninger til udviklingen på de finansielle markeder.

Hensynet til investeringshorisonten betyder, at risikoen ved Bankvalg automatisk aftrappes i takt med, at udbetalings-tidspunktet nærmer sig, inden for rammerne af det valgte risikoniveau. I praksis betyder dette, at fordelingen af aktiver ændres, jo tættere på udbetalings-tidspunktet man kommer. Det præcise udbetalings-tidspunkt vil afhænge af den enkelte ordning.

Med den konkrete sammensætning i Bankvalg tilstræber banken en spredning af risikoen på mange forskellige værdipapirtyper, udstedere, selskaber, sektorer, lande, regioner og valutaer mv., for at sikre et stabilt afkast på langt sigt. Hensigten er at negative afkast i en

eller flere puljer, i en vis udstrækning, kompenseres af positive afkast i andre puljer.

Ved Bankvalg anvendes indlånspuljen kun ved puljeordningens oprettelse, dvs. inden kontoen placeres i værdipapirpuljer i forhold til det valgte risikoniveau samt i forbindelse med ophør af aftalen. Se afsnit om Indtræden og Ophør.

Individuel fordeling

Pensionsopsparing kan investeres i følgende puljer:

- Korte obligationer
- Lange obligationer
- Indeksobligationer
- Udenlandske obligationer
- Højrenteobligationer
- Danske aktier
- Udenlandske aktier
- Alternative investeringer
- Indlån

Når puljen sammensættes, skal fordelingen være i hele procenter, og summen i alt udgøre 100. Den valgte fordeling fortsætter indtil der aftales en ny.

Korte obligationer

Puljens midler investeres fortrinsvis i danske nominelle stats- og realkreditobligationer. Herudover kan der i mindre omfang investeres i stats- og realkreditobligationer udstedt i euro. Den samlede varighed¹ for puljen vil maksimalt være 3 år. Banken forventer, at afkastet vil være udsat for mindre udsving på kort sigt, mens det på langt sigt vil være stabilt, men relativt lavt.

Lange obligationer

Puljens midler investeres fortrinsvis i danske nominelle stats- og realkreditobligationer. Herudover kan der i mindre omfang investeres i stats- og realkreditobligationer udstedt i euro. Den samlede varighed¹ for puljen vil være 3 år eller højere. Banken forventer, at afkastet vil være udsat for udsving på kort sigt, mens det på langt sigt vil være stabilt, og at afkastet vil være højere end afkastet på korte obligationer.

Indeksobligationer

Puljens midler investeres fortrinsvis i danske indeksobligationer. Herudover kan der investeres op til 25% i indeksobligationer udstedt i euro. Indeksobligationer er kendetegnet ved at usikkerheden om inflationsudviklingen er fjernet, fordi værdien af indeksobligationer løbende justeres med inflationen. Blandt andet fordi nogle danske indeksobligationer er meget illikvide, kan der forekomme afkastmæssige udsving, der er større end udsvingene for normale nominelle obligationer. Banken forventer, at afkastet på langt sigt vil svare til afkastet på lange obligationer.

Udenlandske obligationer

Puljens midler investeres fortrinsvis i udenlandske nominelle statsobligationer og obligationer direkte eller indirekte garanteret af stater. Puljen er endvidere karakteriseret ved, at ændringer i valutakurser kan påvirke afkastudviklingen på både kort og langt sigt. Banken forventer, at afkastet vil være udsat for udsving på kort sigt, mens det på langt sigt vil være stabilt, og at afkastet vil være højere end afkastet på korte obligationer.

Højrenteobligationer

Puljens midler investeres fortrinsvis i udenlandske stats- og virksomhedsobligationer med lav kreditvurdering (såkaldt speculative grade). Herudover kan der blandt andet investeres i øvrige stats- og virksomhedsobligationer med høj kreditvurdering (såkaldt investment grade). Udenlandske statsobligationer er typisk fra forholdsvis nye obligati-

¹ Varighed er et udtryk for den procentvise ændring i en obligationskurs, hvis renten ændrer sig 1 procentpoint. Jo højere en varighed er, desto mere svinger kursen og varigheden kan også siges at være et udtryk for obligationens gennemsnitlige restløbetid. Varigheden beregnes på baggrund af den gennemsnitligt vægtede restløbetid på obligationerne. Herudover tages der højde for forventede rentebetalinger, afdrag og ekstraordinære afdrag.

onsmarkeder. Det kan eksempelvis være Latinamerika, Østeuropa og Asien. Banken forventer, at afkastet kan være udsat for store udsving på både kort og langt sigt, men at det på langt sigt vil være højere end for de øvrige obligationspuljer.

Danske aktier

Puljens midler investeres fortrinsvis i børsnoterede danske aktier. Puljens midler vil være investeret i et antal selskaber fordelt på flere brancher, dog primært i store selskaber. Banken forventer, at afkastet kan være udsat for store udsving på både kort og langt sigt, men at det på langt sigt vil være højere end afkastet i obligationspuljer.

Udenlandske aktier

Puljens midler investeres fortrinsvis i udenlandske børsnoterede aktier. Puljens midler vil være investeret i et stort antal selskaber fordelt på flere regioner, lande og brancher, dog primært i store selskaber.

Banken forventer, at afkastet kan være udsat for store udsving på både kort og langt sigt, men at det på langt sigt vil være højere end afkastet i obligationspuljer. Ændringer i valutakurser kan også påvirke afkastet på både kort og langt sigt.

Alternative investeringer

Puljens midler kan investeres i afdelinger af investeringsforeninger, investeringsselskaber, alternative investeringsfonde, kommanditselskaber, obligationer og lignende, hvis forrentning og/eller hovedstol er relateret til alternative investeringsstrategier (unoterede aktier, hedge fonde o.lign.) eller investering i fysiske aktiver (ejendomme, infrastruktur, skov & landbrug o.lign.). Herudover kan der investeres i danske stats- og realkreditobligationer, udenlandske aktier, investerings- og likvide alternative investeringsfonde, eller andre likvide instrumenter med henblik på placering af likviditet.

Banken forventer, at afkastet kan være udsat for store udsving på både kort og langt sigt, men at det på lang sigt vil være højere end afkastet i obligationspuljer.

Indlån

Indlånspuljens midler investeres ikke i værdipapirer, men forrentes med en variabel rente. Oplysning om den aktuelle rentesats fås i banken. Banken forventer, at afkastet vil være meget stabilt. Afkastet vil være lavere end i alle øvrige puljer på langt sigt.

Fælles for alle værdipapirpuljer

Der kan investeres i finansielle instrumenter og/eller afdækkes risiko inden for lovgivningens rammer for puljer. Hver pulje kan investere i afdelinger af investeringsforeninger eller lignende, som fortrinsvis investerer i samme type aktiver, som den enkelte pulje har mulighed for at investere i.

Risiko ved puljeopsparing

Køb og salg af værdipapirer er forbundet med risiko, idet afkastet afhænger af udsving på værdipapirmarkederne. Afkastet kan både være positivt og negativt og historiske afkast i puljerne giver ingen sikkerhed for fremtidige afkast. Spredning af investering i flere puljer giver som udgangspunkt en bedre risikofordeling og specielt for de puljer hvor der kan være store udsving.

Praktiske forhold

Indtræden

Indtræden i puljerne skal aftales skriftligt med banken senest 6.-sidste ekspeditionsdag før den 1. i en måned. Ekspeditionsdage er dage, hvor bankens afdelinger er åbne for ekspedition, hvilket betyder, at lørdage, søndage og helligdage, fredagen efter Kr. Himmelfartsdag, grundlovsdag, juleaftensdag og nytårsaftensdag ikke er ekspeditionsdage.

Fra aftalen er indgået, til opsparingen indgår i de valgte puljer fra den 1. i en måned, forrentes kontoen med rentesatsen for Indlånspuljen.

Pensionskonto med depot

Hvis der ved indtræden er knyttet et depot til pensionskontoen, bliver depotet passivt, og der kan ikke købes til depotet, så længe kontoen er tilmeldt puljerne. Eventuelle tildelte tegningsretter kan ikke udnyt-

tes til tegning. Renter og udbytte samt indtægter ved salg fra depotet indsættes på puljekontoen.

Tilpasning efter udbetalings tidspunkt/forløb

Bankvalg

Ved aldersopsparing, kapitalpension og selvpension tilpasses procentfordelingen i Bankvalg ud fra antal år til det aftalte udbetalings tidspunkt. Når det aftalte udbetalings tidspunkt på aldersopsparing og kapitalpension er passeret, placeres hele pensionsopsparingen i Indlånspuljen pr. den 1. i måneden efter.

Ved ratepension tilpasses procentfordelingen i Bankvalg ud fra antal år til midten af den til enhver tid værende aftalte udbetalingsperiode. Er der aftalt en udbetalingsperiode på 10 år, vil der ikke ske nogen tilpasning, før udbetalingsperioden begynder. Når udbetaling af ratepension er begyndt, er det ud fra midten af den til enhver tid værende resterende udbetalingsperiode. Er der eksempelvis 6 år tilbage af udbetalingsperioden, tilpasses procentfordelingen til en investeringshorisont på 3 år.

Ved børneopsparing tilpasses procentfordelingen ud fra antal år til det tidspunkt, hvor bindingsperioden udløber.

Individuel procentfordeling

Kontohaver har selv ansvaret for at tilpasse procentfordelingen op til det aftalte udbetalings tidspunkt og/eller i den aftalte udbetalingsperiode.

Ændring af fordeling

Ændring af procentfordelingen, skift af risikoniveau i Bankvalg samt skift til eller fra Bankvalg skal aftales senest 6.-sidste ekspeditionsdag før den 1. i en måned.

Sådanne ændringer skal aftales skriftligt eller elektronisk i Netbank. Ændringer vedrørende børneopsparing kræver altid skriftlig aftale.

Ændring af individuel procentfordeling og skift af risikoniveau i Bankvalg sker mod betaling, som hæves på kontoen, når ændringen træder i kraft. Se oversigten på sidste side.

Afkastberegning

Afkast fra en pulje består af rente, udbytte, kursregulering, og eventuelt afkast af finansielle instrumenter mv.

I værdipapirpuljerne kan der være et kontant beløb, som ikke er investeret. Dette beløb forrentes med en variabel rente. Se oversigten på sidste side.

Afkastet af udenlandske aktiver kan være pålagt udenlandsk skat.

Handelsomkostninger mv. modregnes i afkastet.

Afkastet i hver pulje (med undtagelse af Indlånspuljen) beregnes efter hver ekspeditionsdag i procent ud fra det samlede opnåede afkast i puljen. Ved opgørelse af afkastet anvendes offentligt tilgængelige kurser.

Afkastet i Indlånspuljen beregnes for hver kalenderdag.

Det samlede afkast indsættes eller hæves på puljekontoen hvert år pr. 31. december eller ved udtræden.

Pensionsafkastbeskatning

Der betales skat af pensionsafkast efter gældende regler. Pensionsafkastskatten følger kalenderåret og opkræves i januar det følgende år. Afkast af en børneopsparing beskattes ikke.

Pulje provision

Pulje provisionen beregnes af den del af den gennemsnitlige saldo på kontoen, som er placeret i værdipapirpuljer. Der beregnes ikke pulje provision af opsparing i Indlånspuljen.

Der beregnes et minimumsbeløb i pulje provision på pensionskonti pr. måned.

Ved Bankvalg beregnes et tillæg for bankens løbende justering af sammensætningen mellem de forskellige puljer og placeringen inden for udsvingsbåndene.

Se de aktuelle priser i oversigten på sidste side.

Den samlede pulje provision og tillæg for Bankvalg hæves på puljekontoen hvert år pr. 31. december eller ved udtræden.

Handelsvilkår

Aktiver til værdipapirpuljerne købes til gældende udbudskurser og sælges til gældende budkurser på handelstidspunktet.

Handelsomkostninger beregnes efter bankens vilkår for værdipapirhandel. De aktuelle satser kan ses i oversigten på sidste side.

Information

Kontohaver (opretter ved børneopsparing) modtager information

- efter hvert kvartal om de enkelte puljers afkast og aktivsammensætning
- efter hvert årsskifte en oversigt over hver puljekonto med angivelse af afkast, ÅOP/ ÅOK², fordelingen mellem puljerne og effektiv afkast efter omkostninger for året.

Puljeafkastet på pensionskonti og fordelingen mellem de enkelte puljer kan følges i Netbank.

Ophør af aftale om puljeopsparing

Udtrædelse af puljerne skal aftales skriftligt senest 6.-sidste ekspeditionsdag til den 1. i en måned. Ved udtrædelse beregnes afkast og provisioner til udtrædelsesdagen.

Retningslinjerne gælder også ved overførsel til kontantkonto, hvis en puljeopsparing overføres til en pensionsopsparing med individuelt depot, ved flytning af pensionskontoen til andet pengeinstitut, forsikringselskab eller pensionskasse, ved flytning af børneopsparing til andet pengeinstitut eller forsikringselskab samt ved ophævelse af en pensionskonto i utide.

Aldersopsparing og Kapitalpension

Ved udbetaling, som senest skal finde sted 15 år efter pensionsudbetalingsalderen, forrentes kontoen med renten fra Indlånpuljen fra den 1. i den måned, hvor kontoen skal udbetales. Udtrædelse skal i øvrigt varsles jf. retningslinjerne ovenfor.

Selv pension

Kontoen forrentes med renten fra Indlånpuljen i den måned, hvor det er aftalt, at kontoen frigives. Hvis det forinden skriftligt aftales, at frigivestidspunktet udskydes, fortsætter det aftalte risikovalg i Bankvalg eller den aftalte puljefordeling. Når selvpensionen er frigivet, kan kontoen ikke fortsætte som puljeopsparing. På datoen for udløb ændres kontoen automatisk til Frigivet Selvpension.

Børneopsparing

Ved månedsskiftet umiddelbart før bindingsperioden udløber, ændres puljefordelingen til 100 pct. indlån. Når bindingsperioden er udløbet, kan kontoen ikke fortsætte som puljeopsparing. På datoen for udløb ændres kontoen automatisk til Frigivet Børneopsparing.

Livstruende sygdom

Ved udbetaling i tilfælde af en sygdom, der er omfattet af Skatteministeriets bekendtgørelse om udbetaling af kapitalpension m.m. ved livstruende sygdom, kan en aldersopsparing, kapitalpension og børneopsparing udtræde af puljeopsparing straks og uden varsel.

Udbetaling ved død

Ved kontohavers død fortsætter puljeopsparingen med uændret puljefordeling. Når banken modtager skifteretsattest, ændres puljefordelingen til 100 pct. indlån. Det bemærkes, at varslingsreglerne for udtrædelse skal iagttages.

Garantiordning for indskydere og investorer

Banken er som dansk filial af Nordea Bank AB (publ) tilsluttet de svenske indskyder- og investorgarantiordninger. Som supplement hertil har banken tilsluttet sig Garantiformuen.

Garantiformuen dækker fuldt ud indestående beløb på pensionsopsparingskonti.

For så vidt angår børneopsparingskonti er indskud foretaget senest 31. maj 2015 og afkast heraf dækket fuldt ud indtil indskuddets udbetaling. Indskud foretaget pr. 1. juni 2015 og senere og afkast heraf, som er placeret i værdipapirpuljer, er ikke dækket. Indskud foretaget pr. 1. juni 2015 og senere og afkast heraf, som er placeret i indlånpuljen, jf. tidligere, er dækket af den generelle dækning på EUR 100.000.

US-restriktioner

Kunder, der bor i USA - eller opholder sig der længere end seks sammenhængende måneder - og amerikanske statsborgere, der bor uden for USA og arbejder på amerikanske ambassader eller ved amerikansk militær kan på grund af amerikansk lovgivning ikke investere i puljer. Ved flytning til USA er det derfor ikke muligt at fortsætte opsparingen i bankens puljer. Opsparingen kan fortsætte med kontant rente. Ved børneopsparing gælder dette både, hvis opretter og/eller barnet flytter. Spørg banken om reglerne.

Tilsynsførende myndighed

Finanstilsynet påser, at banken investerer og administrerer værdipapirpuljerne i overensstemmelse med "bekendtgørelse om visse skattebegyndende opsparingsformer i pengeinstitutter".

Rente- og omkostningssatser i værdipapirpuljerne

Omkostningerne ved opsparing i bankens værdipapirpuljer består af eksterne omkostninger (fx handelsomkostninger), pulje provision for administration af puljerne, herunder et særligt tillæg for bankvalg samt omkostninger ved skift af puljefordeling og risikoniveau.

Der kan investeres i afdelinger af investeringsforeninger, som banken eller andre selskaber i Nordea-koncernen udfører opgaver for og modtager honorar fra.

Eksterne omkostninger fx udgifter til administration, rådgivning, handelsomkostninger og lignende fratrækkes i det løbende afkast. Ved handelsomkostninger forstås fx omkostninger i forbindelse med handel på fondsbørsen og handel med eksterne børsrådgivere. Evt. engangsindtægter, herunder rabatter fra værdipapirhandlere eller udstedere og evt. konkursdividende samt andre justeringer i afkastet vil omvendt blive lagt til afkastet, når de modtages. Afkastet vil således blive afregnet, efter at omkostninger er fratrukket, og eventuelle ekstraordinære indtægter er lagt til.

Eksterne omkostninger og pulje provision beregnes forholdsmæssigt i forhold til kontoens gennemsnitlige saldo og de puljer, der investeres i.

Pulje provision og tillæg for Bankvalg hæves separat fra puljekontoen.

Ved skift af puljesammensætning eller risikoniveau opkræver banken betaling for ændringen. Beløbet hæves direkte på puljekontoen.

Når en pulje investering sker igennem afdelinger af investeringsforeninger belastes/formindskes puljens afkast af omkostninger i investeringsforeningsafdelingen til fx rådgivning, kurtage, valutaveksling, opbevaring af værdipapirer. Sådanne omkostninger indregnes i de årlige omkostninger (ÅOP).

² Årlige omkostninger i kroner (ÅOK) er summen af alle omkostninger i et givet kalenderår. Årlige omkostninger i procent (ÅOP) er beregnet på baggrund af den samlede ÅOK. Omkostningsnøgletallene vil fremgå af en oversigt, der udsendes primo hvert år, og vil gøre det muligt at se, hvor meget af de indbetalte midler som anvendes til andet end opsparing.

Rentesatser

Rente i Indlånspuljen	Variabel Satsen oplyses af banken
Rente af kontant beløb, som ikke er investeret i andre aktiver (ekskl. Indlånspuljen)	N-bid* minus 0,50 % (dog minimum 0 %)
* N-bid er bankens pengemarkedsrente. Den varierer fra dag til dag, og afhænger af forholdene på pengemarkedet. Renten oplyses af banken.	

Direkte handelsomkostninger

Korte obligationer Lange obligationer Indeksobligationer Udenlandske obligationer Højrente obligationer	Ingen
Danske aktier	Maksimalt 0,20% af den gennemsnitlige saldo i puljen.
Udenlandske aktier Alternative investeringer	Ingen

Betaling ved skift

	Filial	Netbank
Bankvalg (Banken skifter procentfordeling)	Ingen	Ingen
Bankvalg, skift af risikovalg	200 kr. pr. skift*	100 kr. pr. skift
Ændring af individuel procentfordeling på pensionskonti (Skift mellem værdipapirpuljer og fra Bankvalg til individuel procentfordeling)	200 kr. pr. skift	100 kr. pr. skift
Ved skift til eller fra 100 % Indlån og på pensionskonti fra individuel procentfordeling til Bankvalg	Ingen	Ingen

* Ved skift af risikovalg på børneopsparing i puljer er beløbet 100 kr.

Pulje provision

For den del af indestående, der er mindre end eller lig med 350.000 kr.	
Korte obligationer	0,65 % årligt
Lange obligationer	0,85 % årligt
Indeksobligationer	0,85 % årligt
Udenlandske obligationer	0,75 % årligt
Højrenteobligationer	1,00 % årligt
Danske aktier	1,30 % årligt
Udenlandske aktier	1,40 % årligt
Alternative investeringer	1,50 % årligt

For den del af indestående, der er større end 350.000 kr. og mindre end eller lig med 600.000 kr.	
Korte obligationer	0,40 % årligt
Lange obligationer	0,60 % årligt
Indeksobligationer	0,60 % årligt
Udenlandske obligationer	0,50 % årligt
Højrenteobligationer	0,75 % årligt
Danske aktier	1,05 % årligt
Udenlandske aktier	1,15 % årligt
Alternative investeringer	1,25 % årligt

For den del af indestående, der er over 600.000 kr.	
Korte obligationer	0,20 % årligt
Lange obligationer	0,40 % årligt
Indeksobligationer	0,40 % årligt
Udenlandske obligationer	0,30 % årligt
Højrenteobligationer	0,55 % årligt
Danske aktier	0,85 % årligt
Udenlandske aktier	0,95 % årligt
Alternative investeringer	1,00 % årligt

På pensionskonti beregnes minimumspulje provision pr. konto pr. måned	10 kr.
---	--------

Ved Bankvalg beregnes provisionssatserne forholdsmæssigt for de puljer, som Bankvalg har haft andel i. Provisionssatsen vil derfor være afhængig af den aktuelle fordeling mellem de enkelte puljer og indestændet.

Tillæg for Bankvalg	0,12 % årligt
---------------------	---------------